

Autosnelweg A30

A30

Ede – Barneveld

De = 18 Km lang
Ede – Barneveld.
N = Provincialenweg.

Uitrit 1. Ede.	Ede.	
--	------	---

Uitrit 2. Ede-Noord.	N224 Veenendaal.	
	N224 Ede – Arnhem.	

Ede

- De garnizoensplaats Ede is een van de voornaamste recreatiegebieden van Nederland.
- Samengesteld uit de dorpen Ede, Bennekom, Otterlo, Wekerom, Harskamp en Hederveen is de gemeente met 11.000 ha woeste natuur een echte parel in de zuidwesthoek van de Veluwe.
- De immense bossen, heidevelden en zandverstuivingen in Ede worden doorkruist door wandelwegen en fietsroutes.
- In Museum Oud-Ede is een klompenmakerij gevestigd en worden archeologische vondsten tentoongesteld.
- Het Wegenbouw-museum geeft een overzicht van de gebruikte materialen en gereedschappen uit de geschiedenis van de Nederlandse wegenbouw.
- Ede bezit de vermoedelijk oudste standerdmolen van Nederland.
- Het is de Doesburgermolen die uit 1507 stamt.
- Andere molens zijn de Keetmolen, een beltmolen, en de Walderveensemolen, een stellingmolen.
- De Nederlands Hervormde kerk dateert uit de 15de eeuw.
- Deze aanzienlijke, laatgotische pseudo-basiliek op pijlers heeft een kloeke tufstenen toren die in de 17de eeuw een typische, bakstenen verdieping kreeg.

  De Veenen.	De Poel. 	
--	--	---

Uitrit 3. Lunteren. Km 15.4	Ederveen.	
	Lunteren.	

Lunteren

- Een grote zwerfkei dichtbij de Goudsberg geeft het geografisch middelpunt van Nederland aan.
- De Goudsberg is een recreatieoord met een verwarmd openluchtbad in de bossen, een theehuis en andere voorzieningen.
- Behalve Pinetum de Dennenhorst, Boslaan, met een collectie coniferen zijn vermeldenswaard de Modeltuinen van Rob Herwig, Zeggelaarsweg.
- Een rondwandeling leidt langs verschillende tuinen die als voorbeeld kunnen dienen voor amateur-tuiniers; geopend van mei t/m september, zondag gesloten.
- Geen toegang voor kinderen beneden de 12 jaar.
- De tuinen zijn ontworpen door verschillende Nederlandse tuinarchitecten van naam.

Uitrit 4. Scherpenzeel. Km 19.8	N802 Scherpenzeel. Barneveld.	
--	--	---

Scherpenzeel ± 8945 inwoners.

Het ontstaan van Scherpenzeel

- Eeuwen geleden was in Nederland nog sprake van verschillende staatjes met aan het hoofd bisschoppen, graven, hertogen en heren.
- Zij probeerden hun macht te vergroten door het veroveren van grond, uiteraard ging dit met gepaard met onderlinge twisten en oorlogen.
- In grensgebieden van die oorlogen werden versterkingen en verdedigingswerken gebouwd.
- Vermoedelijk was dat ook het geval op de Veluwe, in het grensgebied van de toenmalige regio's 'het Sticht' (de huidige provincie Utrecht) en 'Gelre'(nu de provincie Gelderland).
- Zo geeft de naam Scherpenzeel, toen 'Scarpenzele' genoemd, aanleiding te veronderstellen, dat er naast een nederzetting een versterkt huis moet zijn geweest, het laatste deel van het woord "zeel" is afgeleid van "zale"of "sale", dat zaal of huis betekent.
- Het eerste deel "scherpen" kan een aanduiding zijn van de aanwezigheid van staketsels ofwel een rij scherpe palen.
- Het zou in dit geval dus kunnen gaan om een versterkt huis omgeven door een rij palen, het prototype dus van een oude burcht of kasteel.

Huis Scherpenzeel

- Over het "Huis Scherpenzeel" lezen we pas in het midden van de 14de eeuw, het was toen al bekend dat de heren van Scherpenzeel, een van de oudste riddersgeslachten op de Veluwe, een belangrijke rol gespeeld hebben in de ontwikkeling van het 'Huis Scherpenzeel'.
- In 1856 werd het 18de eeuwse huis onder architectuur van Van Lunteren omgevormd tot buitenplaats.
- Toen kreeg het huis zijn tegenwoordige neogotische vorm.
- In die tijd was het huis in bezit van mevrouw Benudina Maria Royaards - van Naamen van Scherpenzeel en de heer Herman Royaards, die het gingen gebruiken als buitenhuis; zij woonden in Utrecht aan het Janskerkhof.
- Herman Royaards en Benudina Maria Royaards - van Naamen van Scherpenzeel zijn de stamouders van de familie die thans nog het landgoed Scherpenzeel in bezit heeft.

Uitrit 5. Haselaar.	Achterveld.	
	Barneveld.	
 Splitsing 15 Barneveld. v/a de 	 Amersfoort – Amsterdam.	
	  Apeldoorn – Hengelo.	

Barneveld 23.500 inwoners.

- Het centrum van Barneveld reflecteert op een rustige, pretentieloze wijze het agrarische ommeland, met fabrieken voor (pluim)veevoeder aan de rand en burelen van agrarische organisaties in het centrum.
- De huidige roem van Barneveld is voor al aan de twee miljoen kippen in de gemeente te danken, al kwam de pluimvee branche pas een jaar of honderd geleden op gang.
- Voor die tijd was de plaats vooral bekend om de grote schapenmarkt en de wolkammerijen.
- Drie eeuwen geleden werden hier soms duizenden schapen op één dag verhandeld.

"De kippen van Barneveld"

- Voor velen is Barneveld synoniem met eieren.
- De verhouding mens: kip is er 1:46, wat neerkomt op twee miljoen kippen.
- Wekelijks veranderen hier bijna twaalf miljoen eieren van eigenaar.
- 'Kippen hebben droge grond onder hun poten nodig'.
- In heel Nederland zat de kippenhouderij traditioneel op de zandgronden.
- Een bijkomende ontwikkeling in Barneveld was dat hier aan het eind van de 19de eeuw de Barnevelder werd gefokt: een kip die bruine eieren legde, en die waren meer in trek dan witte.
- De Barnevelder had ook een hoge productie en ze is wereldberoemd geworden.

N301 Nijkerk.